

LE RÊVE DE JULIEN

Julien prenait haleine un instant à l'ombre de ces grandes roches, et puis se remettait à monter. Bientôt par un étroit sentier à peine marqué et qui sert seulement aux gardiens des chèvres, il se trouva debout sur un roc immense et bien sûr d'être séparé de tous les hommes. Cette position physique le fit sourire, clin lui peignait la position qu'il brûlait d'atteindre au moral. L'air pur de ces montagnes élevées communiqua la sérénité et même la joie à son âme...

Julien, debout, sur son grand rocher, regardait le ciel, embrasé par un soleil d'août. Les cigales chantaient dans le champ au-dessous du rocher, quand elles se taisaient tout était silence autour de lui. Il voyait à ses pieds vingt lieues du pays. Quelque épervier parti des grandes roches au-dessus de sa tête était aperçu par lui, de temps à autre, décrivant en silence ses cercles immenses. L'œil de Julien suivait machinalement l'oiseau de proie. Ses mouvements tranquilles et puissants le frappaient, il enviait cette force, il enviait cet isolement. C'était la destinée de Napoléon, serait-ce un jour la sienne?

Stendhal, *Le Rouge et le noir*

EN QUÊTE DE TRAVAIL

Je commence donc par le commencement. Au début de février, comme je trouvais sans emploi depuis près de deux mois et qu'il ne me restait que cinquante dollars* en poche, j'ai décidé de chercher du travail. Je me suis rendu au bureau de placement gouvernemental et j'ai jeté un coup d'œil au tableau d'embauchage. On demandait plusieurs bûcherons, des commis-voyageurs, deux mécaniciens, trois tourneurs, une demi-douzaine de comptables, des laveurs de vaisselle et des manœuvres. Bref, rien de bien tentant. J'ai demandé à un chômeur qui se trouvait là si c'était tout. Il m'a dit que non: on avait d'autres listes dans les bureaux. L'espace manquait pour les afficher toutes. Il m'a demandé ensuite si j'avais ma carte. C'était la première fois que j'en entendais parler. Il s'agit d'un petit certificat émis par le bureau de placement et attestant que le postulant n'a pas de dossier criminel et cherche « de bonne foi » du travail. La tournure me parut: ridicule. Je ne concevais pas qu'on pût chercher du travail « de mauvaise foi ».

Pour obtenir ma carte il me fallait subir une interview. Cette perspective ne m'enthousiasmait pas. Mais, comme j'étais plutôt fatigué, je me suis assis sur la banquette près du type; et j'ai attendu. Au moins une quinzaine de sans-travail nous précédaient. On les appelait à tour de rôle, et alors nous glissions nos fonds de culotte le long du siège de bois poli par l'usure. Le type ne parlait plus. Il semblait nerveux. Il craignait de ne pouvoir faire estampiller sa carte. Je me souviens que j'ai allumé un cigare et tiré quelques bouffées ; puis je me suis endormi.

(Gérard Bessette, *Le Libraire*)

JULIÁNŮV SEN

Julián si na chvíli ve stínu vysokých skal odpočinul a pak stoupal dále. Brzy se dostal úzkou, sotva znatelnou stezkou, jíž používají jenom pastevci koz, na ohromnou skálu, kde byl docela jistý před lidmi. Usmíval se, neboť vysoká poloha místa, na němž stál, mu znázorňovala duševní výši, jíž horoucně toužil dosáhnout. Čirý horský vzduch plnil jeho duši jase, a dokonce radostí...

Julián stál na vrcholku vysoké skály a pohlížel k nebi, na němž plálo srpnové slunce. V poli pod skálou cvrkaly cikády; když umlkly, bylo kolkolem hluboké ticho. Pod nohama viděl kraj v okruhu dvaceti mil. Chvillemi viděl, jak z vysokých skal nad jeho hlavou vzlétá krahujec a opisuje tiše ve vzduchu široké kruhy,

Julián bezděky sledoval zrakem dravého ptáka. Jeho klidné, mocné pohyby v něm vzbuzovaly obdiv; záviděl mu jeho sílu, záviděl mu jeho samotu. Takový byl osud Napoleonův. Bude to jednou též jeho osud?

(PŘELOŽIL OTAKAR LEVÝ)

JAK JSEM HLEDAL PRÁCI

Tak tedy pěkně popořádku. Na začátku února jsem byl už skoro dva měsíce bez práce, v kapse mi zbývalo padesát dolarů, a tak jsem se rozhodl, že si budu hledat zaměstnání. Zašel jsem do státní zprostředkovatelný práce a mrkl se na tabuli nabídek. Hledali se dřevorubci, obchodní cestující, dva mechanici, tři frézaři, asi půl tuctů účetních, umývači nádobí a pomocní dělníci. Zkrátka nic, co by stálo za to. Zeptal jsem se jednoho nezaměstnaného, jestli je to všechno. Řekl mi, že ne, že v kancelářích mají další seznamy, ale nemají dost místa, aby je všechny vyvěsili. Pak se mě zeptal, mám-li legitimaci. Nikdy jsem o ničem takovém neslyšel. Je to taková kartička, kam zprostředkovatelna potvrzuje, že žadatel má trestní rejstřík v pořádku a hledá práci „v dobrém úmyslu“. Tento obrat mi připadl směšný; nedovedl jsem si představit, že by někdo mohl hledat práci „ve špatném úmyslu“.

Abych dostal legitimaci, musel jsem absolvovat osobní pohovor. Tato perspektiva mě příliš nenadchla. Ale protože jsem byl dost unavený, sedl jsem si na lavici vedle svého nového známého a čekal. Před námi bylo dobrých patnáct jiných nezaměstnaných. Volali jednoho po druhém a my ostatní jsme se vždycky o kousek pošoupli po dřevěné lavici, která byla následkem tohoto styku se zadní část našich kalhot pěkně vyleštěná. Můj soused upadl v mlčení. Zřejmě byl nervózní. Obával se, že mu neorazítkují legitimaci. Vzpomínám si, že jsem si zapálil cigáro a párkrát zatáhl. Pak jsem usnul.

(PŘELOŽILA E. JANOVCOVÁ)